

Централна изборителна комисион
НС-11-7/12.02.23г.
16:30ч.

Чрез
Централната изборителна комисион

До
Върховен Административен Съд

ЖАЛБА

от

Коалиция „Продължаваме Промяната“, регистрирана за участие в изборите за народни представители на 02 октомври 2022 г. с Решение № 1301-НС от 17 август 2022 г. на Централната изборителна комисион, изменено с Решение № 1333-НС от 26 август 2022 г. на Централната изборителна комисион чрез адв. Никола Минчев

със съдебен адрес:

гр. София, ул. „Цар Иван Асен II“ № 23А,
имейл адрес legal@promeni.bg, тел. + 359 877 112 357.

срещу Решение № 1639-НС /10.02.2023 г. на ЦИК

правно основание: чл. 58, ал.1 във вр. с чл.57, ал. 1, т.5 ИК,
чл. 132, ал.2, т. 8 АПК

УВАЖАЕМИ ВЪРХОВНИ АДМИНИСТРАТИВНИ СЪДИИ,

В законоустановения срок подаваме настоящата жалба срещу Решение № 1639-НС/10.02.2023 г. („Решението“), постановено от Централната изборителна комисион за назначаване на Районна изборителна комисион в Тридесети изборен район – Шуменски, за изборите за народни представители на 2 април 2023 г. Оспорваният административен акт е постановен в противоречие с материалния закон, при съществено нарушение на административно производствените правила и необоснованост на правните изводи. В решението липсват мотиви, което не позволява на съдебния състав да извърши проверка на волята на административния орган, довела до постановяване на акта.

I. Относно допустимостта на жалбата

Решението е публикувано на интернет страницата на ЦИК на 10.02.2023 г. в 16:02 часа и съгласно чл. 58, ал. 1 във връзка с чл. 58, ал. 3 и чл. 58, ал. 5 от Изборния кодекс жалбата е в срок и допустима. Решението на Централната изборителна комисион не подлежи на оспорване по административен ред, а на основание чл. 58, ал.1 ИК във вр. с чл.132, ал.1, т.8 АПК се обжалва направо пред Върховния административен съд.

Обжалваното решение пряко засяга правата и интересите на Коалиция „Продължаваме Промяната“ („Коалицията“). Коалицията е участник в изборния процес за произвеждане на избори за народни представители през 2022 г., участвала е в консултациите, проведени при областния управител. На консултациите не е постигнато съгласие за определяне ръководства на РИК.

Предвид изложеното за Коалиция „Продължаваме Промяната“ е налице пряк и непосредствен правен интерес от обжалване на Решението.

II. По основателността на жалбата

Поддържаеме становището, че Решение № 1639-НС/10.02.2023 г., постановено от Централната изборителна комисия е незаконосъобразно и постановено в противоречие с материалния закон и процесуалните правила, необоснованост на правните изводи- липса на мотиви, поради което следва да бъде отменено, а преписката - върната на ЦИК за ново произнасяне при съобразяване с мотивите в решението на ВАС. Нашите доводи за това са изложени по-долу.

Определеният състав на РИК е назначен в отклонение от установените в Изборния кодекс правила и поставят под съмнение възможността на РИК да бъде гарант за провеждането на честни избори при условията на конституционно гарантираното всеобщо, равно и пряко изборително право с тайно гласуване (чл. 10 КРБ във връзка с чл. 3, ал. 1 ИК).

Съгласно чл. 59, ал. 1, т. 1 от ИК Централната изборителна комисия назначава районни изборителни комисии при избори за народни представители - за всеки многомандатен район според районирането на територията на страната при последните избори за народни представители за Народно събрание. Назначаването им става след консултация при областния управител, като условията и редът за провеждането им са регламентирани в чл. 60 ИК. При консултациите партиите и коалициите представят, съгласно чл. 60, ал. 3, т. 1 ИК писмено предложение за състав на районната изборителна комисия, което съдържа имената на предложените лица, единен граждански номер, длъжност в комисията, образование, специалност и партията или коалицията, която ги предлага. Когато не е постигнато съгласие между партиите и коалициите, участвали в консултациите, областният управител не по-късно от 55 дни преди изборния ден изпраща на ЦИК документите по чл. 60, ал. 3, ал. 4 и ал. 5 ИК. В този случай съгласно чл. 60, ал. 11 ЦИК назначава районната изборителна комисия по направените предложения на партиите и коалициите.

При упражняване на правомощията си по издаване на обжалваното Решение ЦИК не е изпълнила:

- (1) материалноправното задължение, произтичащо от чл. 61, ал. 4 във връзка с чл. 61, ал. 5 ИК;
- (2) процесуалноправното задължение да посочи мотиви при издаване на акта;
- (3) задължението си да прецени годността на кандидатите да заемат длъжността, за която са били предложени.

1. **Приложение на чл. 61, ал. 5 ИК.** Анализът на разпоредбата на чл. 61, ал. 4 ИК, съгласно която парламентарно представените партии и коалиции предлагат за членове на РИК, вкл. председател, заместник- председатели и секретар, както и тази на чл. 61, ал. 5 от ИК, според която при назначаването на членовете по ал. 4, се запазва съотношението между парламентарно представените партии и коалиции. Целта на закона е да се ограничи мнозинството на една партия и коалиция в РИК като нейни членове, както и като ръководен състав (така: *Решение № 1883 от 15.02.2017 г. по адм. д. № 1525/2017 г., IV ОТД. на ВАС; Решение № 5372 от 10.04.2019 г. по адм. д. № 3868/2019 Г., IV ОТД. на ВАС*). С оглед горното, ръководството на РИК следва да е съставено от кандидати по предложения, направени от парламентарно представените партии и коалиции. В настоящия случай коалиция „Продължаваме Промяната“ е втората по големина политическа сила в 48-то НС и притежава най-много членове в РИК след първата политическа сила съгласно т. 12.1 и т. 12.2. от Решение № 1584-НС/02.02.2023 г. Независимо от тези обстоятелства, при определяне на длъжностите в РИК, коалицията не е получила нито поста председател на РИК, нито секретар на РИК. Това са единствените длъжности в РИК, които имат самостоятелни правомощия съгласно ИК. В допълнение, следва да се съобрази, че ЦИК не е назначил нито един от посочените/предложените членове на коалиция „Продължаваме Промяната“ на ръководна длъжност в РИК - не е налице/назначен председател, секретар, нито зам.-председател, номиниран от коалицията. Поради това решението на ЦИК е постановено в противоречие с чл. 61, ал. 5 ИК, тъй като няма представител на коалиция „Продължаваме Промяната“ като председател или секретар в ръководството на РИК, а тя е втора по брой получени гласове на последните избори за народни представители, провели се през 2022 г.
2. **Задължение за посочване на мотиви.** Следва да се отбележи, че при обсъждане на въпроса за назначаване на РИК и при провеждане на заседанието на ЦИК има допуснати процесуални нарушения. Към Решение № 1639-НС / 10.02.2023 г., постановено от Централната избирателна комисия не са дадени/изложени мотиви, което представлява самостоятелно основание за отмяна на процесното решение. Мотивите могат да се съдържат в административната преписка и да бъдат обективирани в конкретен документ, различен от обжалваното Решение, когато самото Решение препраща към този документ. Мотиви за назначаване на конкретните кандидати за заеманите от тях ръководни длъжности няма. В настоящия случай не може да се формира извод и за конкретни мотиви за назначаването на посочените лица, съдържащи се в друг документ от административната преписка. В рамките на проведените консултации няма постигнато съгласие между различните политически партии, а като независим административен орган ЦИК следва да прецени представените противоречиви становища на парламентарно представените партии и коалиции и въз основа на тях, при спазване на законоустановените ограничения на преценката си, да постанови своето решение. Освен че няма изложени мотиви в самия административен акт, няма и препращане към протокола на проведеното заседание. Относно протокола и обявяването му следва да се съобразят следните обстоятелства: Съгласно разпоредбата на чл. 54, ал. 2 ИК, ЦИК е задължена да поддържа интернет страница, на която публикува незабавно решенията си, пълните стенографски протоколи от заседанията си, включително от работните заседания, както и други свои актове. ЦИК не е изпълнила задължението си по чл. 54, ал. 3 ИК да публикува на интернет страницата си видеозапис (архив) от заседанията на

комисията, включително от работните заседания, незабавно след приключване на съответното заседание, както и дневния ред, по който е протекло заседанието, в т.ч. и времеви индекс, позволяващ визуализирането на видеозаписа от заседанието по части съобразно точките от дневния ред. Решението е **незаконосъобразно** тъй като не са посочени **фактически основания – мотиви**, с което е нарушено изискването по чл. 59 АПК за форма на административния акт и са нарушени изискванията за упражняване на оперативната самостоятелност, което прави акта несъответен на целта на закона – отменителни основания по чл. 146, т. 2 и т. 5 АПК. Видно от съдържанието на протокола за проведени консултации при областния управител, парламентарно представените партии и коалиции не са постигнали съгласие за ръководните длъжности в РИК. Повдигнат е спор само по кандидатурите за длъжностите председател и секретар. След консултациите при областния управител, когато между участващите партии и коалиции не е постигнато съгласие относно състава РИК, настъпва законовата последица по чл. 60, ал.11 ИК, при която Централната избирателна комисия назначава районната избирателна комисия по направените предложения на партиите и коалициите. В правомощията ЦИК е да назначи в условията на оперативна самостоятелност по см. на чл. 6, ал. 4 АПК ръководните органи и състава на РИК, спазвайки всички законови изисквания и предпоставки за това, като провери изискуемите документи и се проведе обсъждане по направените предложения.

3. Обжалваният административен акт е постановен при **неспазване на установената форма** поради посочените тук съображения. Съгласно изискването за форма, регламентирано в чл. 59, ал. 2, т. 4 АПК, административният акт следва да съдържа фактическите и правните основания за издаване на акта, т. е. да бъде мотивиран. Мотивите следва да сочат какви фактически констатации е направил административният орган при издаването на акта и въз основа на какви доказателства. В случая решението за състав на РИК като краен акт от формираната обща воля на колективния орган следва да е мотивиран по отношение липсата или наличието на конкретните законово установени изисквания за избор на състав на РИК, както и следва да посочва и фактите и доказателствата, въз основа на които се извежда. Изискването за мотиви, изведени от конкретни доказателства, представлява една от гаранциите за законосъобразност на акта, които законът е установил за защита на правата на страните в административното производство. Тази гаранция се проявява в две насоки: с излагане на мотиви се довеждат до знанието на страните съображенията, по които административният орган е издал или отказал да издаде административния акт, което подпомага страните в избора им на защита, а от друга страна, улеснява контрола върху законосъобразността и правилността на акта, който се обжалва, разкрива и възможност за контрол над административните актове, в които въпросът е решен от административния орган по целесъобразност, но са надхвърлени рамките на оперативна самостоятелност. При положение, че за решението в една част липсват изискванията по чл. 59 АПК за форма на акта, това опорочава цялото решение като единен акт.
4. На следващо място, при идването на акта са допуснати съществени нарушения на **административнопроизводствените правила, свързани с начина вземане на решение и гласуване на съответните предложения на политическите сили**. Съгласно чл. 26 от Правилника за организацията на ЦИК, структурата и функциите на нейната администрация решенията на комисията се приемат с поименно гласуване, което се отразява в протокола от заседанието. Гласуването е лично като се гласува „за“ или „против“. В случая няма

посочване за проведено поименно гласуване по конкретните предложения на партните и коалициите кой на каква длъжност е назначен след като е избрано ръководството, за да има възможност да се провери съответства ли диспозитивът на Решението, с мотивите му. Нарушението на правилата за гласуване и приемане на решение съставлява съществено нарушение на административнопроизводствените правила – отменително основание по чл. 146, т. 3 АПК.

5. **Решението не съответства и на целта на закона.** Административните актове, издадени при условията на оперативна самостоятелност, на общо основание подлежат на съдебен контрол за законосъобразност, освен когато този контрол е изрично изключен със закон, какъвто не е конкретният случай. Предоставената от закона възможност за преценка трябва винаги да бъде използвана в рамките на закона и в изпълнение на неговата цел. Отклонението от това правило води до превратно упражняване на власт, а нарушаването на изискванията за упражняване на оперативната самостоятелност прави акта несъответен на целта на закона, което представлява отменително основание по чл. 146, т. 5 от АПК. В този смисъл е и разпоредбата на чл. 169 от АПК, съгласно която при оспорване на административен акт, издаден при оперативна самостоятелност, съдът проверява дали административният орган разполага с оперативна самостоятелност и спазва ли изискването за законосъобразност на административните актове. С това законодателно решение самият избор на административния орган е правно регулиран от чл. 4, ал. 2 и чл. 6 от АПК. Затова съдът, установявайки, че органът разполага с оперативна самостоятелност, трябва да прецени дали с избраната от органа възможност се постига целта, която законът преследва (чл. 4, ал. 2 АПК). В случая тези правила са нарушени и актът се преценява като несъответен на целта на закона. При посочената по-горе липса на фактически основания, съдът е поставен в невъзможност на упражни длъжимия правораздавателен контрол относно това как административният орган е упражнил оперативната си самостоятелност в съответствие с целта на закона, което е допълнително основание по чл. 146, т. 5 от АПК за отмяна на акта.
6. *Задължение на административния орган да обсъди намиращите се у него доказателства, да мотивира решението си и да прецени годността на предложените кандидати.* При упражняване на властническите си правомощия по чл. 61, ал. 11 ИК Централната изборителна комисия е ограничена не само от условията по чл. 61, ал. 4 във връзка с чл. 61, ал. 5 ИК, но и от диспозитивната норма на чл. 65, ал. 2 ИК, която изразява нормативно предпочитание при назначаването на състава на РИК да се държи сметка за образованието на кандидатите. Предложеният от коалиция „Продължаваме Промяната“ кандидат притежава необходимите опит и знания. Административният орган е бил длъжен да обсъди опита и знанията на предложените кандидати за ръководство на РИК и да излъжи съображения за критериите по които е назначил съответните членове.

Поради установените отменителни основания по чл. 146 АПК, обжалваното Решение следва да бъде отменено като незаконосъобразно, а преписката следва да се върне на Централната изборителна комисия за ново произнасяне при съобразяване на указанията по тълкуване и прилагане на закона, дадени в постановеното от Вас решение.

УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА ВЪРХОВНИ СЪДИИ,

Въз основа на гореизложеното, след като се убедите в основателността на нашите твърдения, моля да отмените Решение № 1639-НС / 10.02.2023 г., постановено от Централната изборителна комисия като незаконосъобразно и постановено в противоречие с материалния закон и процесуалните правила и целта на закона, и върнете преписката на ЦИК с указания по тълкуване и прилагане на закона, съобразно които при разпределение на длъжностите в ръководството на РИК Дванадесети изборен район – Монтана съобразят както опита на предложените кандидати, така и съотношението между парламентарно представените партии и коалиции.

Приложения:

1. Коалиционни споразумение; доказателства за представителство на коалицията
2. Пълномощно;

На основание чл. 19, ал. 1 ИК не представям платежно нареждане за платена държавна такса.

гр. София, 12.02.2023 г.

С уважение:

Или Минчев